

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji	2,55 zł.
Z odnośniami i w agencjach	2,65 "
Na pocztę, już z odnośniami	2,89 "
Kwartalnie w ekspedycji	7,65 "
Na pocztę, już z odnośniami	8,67 "

Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu części — — — kwoty abonamentowej. — — —

OGŁOSZENIA:

na 4 stronie 6 lam. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczby w guldenach. Trómaczenia i ogł. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogł. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Terminowego ogłoszenia — — — się nie gwarantuje. — — —

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Sroda: Wawrzyńca.
Czwartek: Zacharjasza.

CHOJNICE, środa dnia 5. września 1928 r.

Słońca wschód 5.14 zachód 18.41
Księżyc wschód 20.19 zachód 10.17

Włochy w wyścigu mocarstwowym.

Ludność włoska ma się zwiększyć o 20 milionów.

(Od naszego specjalnego korespondenta.)

Rzym, 10. sierpnia.

Jak donosiły gazety, Rada Miejska w Meranie, w północnej Italii, uchwaliła bezpłatny przejazd tramwajami dla ojców siedmiorga dzieci, jeżeli ci ojcowie są urzędnikami, i taki sam przywilej dla ojców dziesięciorga dzieci, jeżeli są zwykłymi obywatelami.

Fakt ten łączy się, jak wiele innych podobnych faktów z niedawną zapowiedzią Mussoliniego, że Włochy w ciągu najbliższych lat dwudziestu, jeżeli chcą być mocarstwem w całym tego znaczeniu, dojdą do 60 milionów ludności. Wielki premier włoski oszedł bowiem do tego wniosku, że Włochów jest za mało, aby ich gantkowy ciężar mógł sam, stanowić o politycznej sile państwa w zagadnieniach międzynarodowych. Dlatego też nakłada on podatki na kawalerów, w przyszłości zaś ma zamiar nałożyć podatek na małżeństwa bezdzietne. W tych staraniach o zwiększenie ludności włoskiej idą na rękę Mussolinemu, — jak wskazuje przykład Meranu — także i zarządy poszczególnych miast.

Mogłoby się zdawać, że to rozwiązanie jest proste. Ale nie trzeba zapominać, że z punktu widzenia gospodarczego, obecna ilość Włochów, ich zdolność rozrodcza jest już trudnością państwową.

Niedostateczna wydajność ziemi, brak surowca i trudności mimo wszystko przemysłu sprawiły, że Włochy nie mogły się żywić, że ludność ich musiała szukać ratunku w emigracji. To też rządy poprzednie patrzyły na emigrację, jako na naturalne ułatwienie gospodarcze.

Wobec dzisiejszych trudności i ograniczeń emigracyjnych, zdawałoby się więc, że rzeczą najbardziej pożądaną dla ułatwienia sytuacji winno być zmniejszenie przyrostu ludności. Mussolini obiera jednak inną drogę, znacznie trudniejszą, u jej kresu jednak widzi zwycięstwo mocarstwowych interesów państwa i narodu włoskiego.

Dyktator włoski wykorzystać pragnie obecną siłę rozrodczą Włoch celem zwiększenia liczby ludności z 40 na 60 milionów, co według niego stanowi bogactwo narodowe. Pragnie dalej Mussolini zwalczyć obecne trudności ekonomiczne, zrekonstruować południe kraju i kolonje dla przyrostu ludności, pragnie mieć za kilkanaście lat państwo potężne i scentralizowane, oraz na wypadek wojny armję liczącą pięć milionów żołnierzy.

Tak więc państwo włoskie, które z wojny światowej wyszło zwycięsko, rozszerzając znacznie swoje granice i posiadłości, które przetrwało gładko okres powojennego rozprężenia i skonsolidowało się wewnątrz z zadziwiająco wytrzymałością, dzisiaj patrzy nieubłaganie na konieczność coraz szybciej zdążyć do urzeczywistnienia spadku moralnego wszechwładnego niegdys Rzymu, do stworzenia w każdym kierunku nowożytnego państwa rzymskiego o charakterze światowym.

Jeżeli się obserwuje wszystkie dziedziny rozwoju dzisiejszego Włoch, dojdzie trzeba do wniosku że powoli powstaje w Europie nowe „Imperium Romanum”.

L. Romski.

Amerykańskie kredyty dla naszych miast.

Min. Spraw Wewn. zwróciło się do Województw z okólnikiem o dostarczeniu danych co do zaludnienia, uprzemysłowania i stanu instytucyj miejskich w większych miastach województwa. Dane te są potrzebne władzom centralnym dla kół amerykańskich w związku z akcją kredytową dla miast.

Uroczyste chwile w Genewie.

Przebieg otwarcia IX. sesji Zgromadzenia Ligi Narodów.

Genewa, 3 września (radio). Dzisiejsze posiedzenie Zgromadzenia Ligi Narodów za gail Prezes Rady Ligi premier finlandzki Prokope. Następnie wybrano przewodniczącego Zgromadzenia w osobie duńskiego dyplomaty Pohleo 44 głosami na 50 oddanych. Wygłosił on stanowcze przemówienie.

Na Zgromadzeniu Ligi Narodów zjechali się delegaci ze wszystkich części świata. Powszechnie podpada wielka obecność bardzo wielu osobistości, przodujących w polityce światowej, a więc przybyli: lord Cushendun, Briand, Mueller, Scjaljola, Adarci, Zaleski, Belaerts van Blockland Quinones de Leou, Seipel i inni.

Przemówienie inauguracyjne wygłosił przewodniczący Rady Ligi Narodów Prokope. Mówił o działalności Ligi Narodów w sprawie łagodzenia zatargów. Powitał obecną Hiszpanję i wyraził nadzieję, iż Argentyna, Brazylja i Costarica też przyjdą do Ligi. Kilka uroczystych słów poświęcił także paktowi Kelloga. Mowę tę delegaci gorąco oklaskiwali.

Wybrany przewodniczącym Zgromadzenia Pohleo dziękował za uzyskany zaszczyt. W serdecznych słowach uczcił pamięć zmarłych wielkich polityków Weissa i Bokanowskiego i zapewnił że dołoży wszelkich sił, aby obradom zapewnić powodzenie. Na tem skończyła się uroczystość otwarcia IX sesji Zgromadzenia Ligi Narodów.

Wielkie manewry bolszewickie.

Świadczą one, że sprawność armji czerwonej stale wzrasta.

Moskwa, 3 września (radio). Tegorocz-

Manewry rozpoczną się w najbliższych dniach. Rozmiary ich będą daleko większe niż w latach poprzednich.

Wiadomość ta kryje się z analogiczną donieszą podaną przez nas w numerze wczorajszym. Manewry bolszewickie budzą w całej Europie ogromne zainteresowanie, dla tego też podajemy niniejszem kilka szczegółów, ogłoszonych przez czechosłowacki „Central European Press” o organizacji manewrów.

Prace przygotowawcze zostały już podjęte. W manewrach Kujawskich wezmą udział prawie wszystkie rodzaje broni: a więc piechota, kawalerja, lotnictwo, samochody pancerne, czołgi, oddziały inżynieryjne, optyczne i t. d. Przeprowadzoną będzie również inscenizacja obrony Kijowa przed atakiem lotniczym.

Dalej weźmie w manewrach udział cała ludność cywilna okręgu kijowskiego. We wszystkich fabrykach i biurach organizuje się specjalne oddziały z pośród robotników i urzędników.

Dżuma, powodzie i szarańcza.

Na północny-wschód od Tungliao w Mandzurji wybuchła epidemia dżumy płucnej. W 64 wsiach, leżących w promieniu 30 klm., zmarli wszyscy mieszkańcy. Mimo energicznych środków zaradczych, zachodzi obawa, że dżuma rozszerzy się dalej.

Na północny-wschód od Weihsien w Szantungu panują niebywałe powodzie. Rozlane rzeki pochłonięły dotychczas przeszło 1 800 ofiar.

Pomiędzy Tajanfu i Kianfu, czyli na przestrzeni 8 500 klm. kw. szarańcza zniszczyła tegoroczne plony. Ludność z obawy przed śmiercią głodową przenosi się w inną okolicę.

Barometr drożyny.

Najtańsze i najdroższe okolice Polski.

Według ostatnich danych statystycznych najdroższym miastem pod względem kosztów żywności jest Warszawa. Najtaniej jest na Wołyniu, gdzie ceny wynoszą przeciętnie 79,6 proc. cen warszawskich.

Po Warszawie idą kolejno następujące województwa. Śląskie — 93,8 proc. cen warszawskich, wileńskie — 90,6 proc., pomorskie — 89 proc., krakowskie 88,6 proc., poznańskie 88,1 proc., łódzkie 88,1 proc., nowogródzkie 85,7 proc., warszawskie 85,4 proc., kieleckie 85,1 proc., lwowskie 84,8 proc., poleskie 83,3 proc., białostockie 82,6 lubelskie 82,5 proc., stanisławowskie 81 proc., tarnopolskie 80,5 proc.

Kluby sejmowe zbiorą się w połowie września.

W sobotę przyjechał do Warszawy znany zastęp posłów po swoje djety. Zauważono na ogół brak przywódców politycznych. Nie było także marszałka Sejmu.

Ożywione obrady toczyły się w bufecie sejmowym. Tematem rozmów były oczywiście nieziane dotąd bliżej plany rządu i B. B. co do zmiany konstytucji.

Kluby sejmowe zbiorą się dopiero w połowie września i wówczas rozpoczną się narady polityczne.

Katastrofalna powódź w Indjach.

Dziesiątki tysięcy bez dachu nad głową.

Wskutek obfitych deszczów, trwających przez 40 godzin bez przerwy część Indyj w okolicach miasta Baroda, została nawiedzona katastrofalną powodzią. Rzeka Wiszwamitra wystąpiła z brzegów, zrywając mosty i zalewając całą okolicę. Dolna część miasta Baroda pod nazwą Dandie Bazar, została zalana na 1 mtr. wysokości wodami rzeki. Około 11.000 mieszkańców musiało opuścić domy i pośpieszyć do wyżej położonych części miasta. Dalszych szczegółów o tej katastrofie brak.

Ważna ustawa dla rolnictwa. Pod zastaw swych rzeczy ruchomych będą mogli uzyskać kredyt.

W Dzienniku Ustaw nr. 22 zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra skarbu, sprawiedliwości i rolnictwa o rejestrze zastawowym rolniczym i znakach zastawniczych.

Rozporządzenie to posiada dla rolników doniosłe znaczenie, gdyż umożliwi im nabywanie maszyn itp. na kredyt, oddając je równocześnie w zastaw wierzycielowi.

Dotychczas firmy niechętnie dawały powiedzmy maszyny na kredyt, gdyż zabezpieczenie należności na sprzedanej maszynie było niewykonalne. Kupujący bowiem maszynę przecież używał i choć ją potem w razie nie dotrzymania warunków umowy musiał oddać, to maszyna jednak traciła znaczną część swej wartości. Zresztą o ile kupujący sprzedawcą maszynę trzeciej osobie, wtedy rozszczęca pretensje firma nie miała możliwości wydzierać jej z powrotem.

Omawiane rozporządzenie wszystkie te niedogodności i przeszkody usuwa. Według tego rozporządzenia przy każdym Sądzie Powiatowym będzie rejestr zastawowy rolniczy. Dla każdego gospodarstwa rolnego lub przedsiębiorstwa przemysłowo rolniczego prowadzony będzie osobny rejestr zastawowy, do którego będzie wnoszona umowa zastawnicza za określonego przedmiotu zastawu, przy poszczególnym wymienieniu jego jakości i ilości oraz miejsce położenia nieruchomości, na której się znajduje.

Umowa zastawu może być prywatna z notarialnie zaświadczeniem podpisanymi osobami, których prawo przez wpis zostaje ograniczone.

Wytwory rolnictwa i przemysłu rolnego, na których ustanowiono prawo zastawu, winny być oznaczone znakami dla odróżnienia od reszty ruchomości, będących w posiadaniu zastawcy. Znaki te powinny być widoczne, zabezpieczone przed zniszczeniem i na znaku winna być wymieniona przedewszystkiem osoba zastawnika.

Należy żałować, że rejestr zastawowy ograniczył się tylko rolnictwem i nie został rozciągnięty na zakłady i przedsiębiorstwa fabryczne i przemysłowe, wszak łatwiej im byłoby czynić inwestycje, gdyby mogły nabywać maszyny na normalny kredyt, który chętnie sprzedawcy udzielałyby, będąc pewnym ze swej należności nie stracą.

Miejmy nadzieję, że w krótkim czasie zostaną utworzone rejestry i dla przemysłów, gdyż wprowadzenie go jest palącą potrzebą.

Liga Narodów ma złożyć egzamin swey użyteczności. Dosyć długo spała.

Jeszcze nigdy Liga Narodów nie zbierała się w tak przełomowym momencie dla swego dalszego rozwoju jak obecnie z jednej strony podpisanie paktu Kelloga unacocni wszystkich, że inicjatywę Ameryki rozwiązało łatwo to, nad czym Liga biedziła się oddawna — z drugiej strony nie załatwiona historia polsko litewska, wprost groteskowa w swych formach i przejawach — narzuca się jak miara porównawcza, a bardzo krytyczna, która mówi, iż Liga Narodów tembardziej nie mogła załatwić sprawy pierwszej, skoro nie była w stanie rozwiązać drugiej, — że brak jej tej twórczej inicjatywy i siły wykonawczej bez której nie da się pomyśleć żadne praktyczne działanie.

Liga Narodów przeżywa dotychczas okres filozofowania politycznego — moc czynu jest od niej daleko.

Dlatego to obecne zgromadzenie staje się do pewnego stopnia przełomem. Bezruch i bezczynność musza być wykreślone z życia tej międzynarodowej instytucji.

Dowiemy się w krótko, czy Liga Narodów już przejrzała na oczy czy też pozostanie profesorem wykładającym prawo międzynarodowe i tylko profesorem.

Ciężkie zarzuty przeciw niemieckiemu ministerstwu skarbu.

Poczynił je aresztowany Hugo Stinnes.

W sobotę podczas przesłuchów u sędziego śledczego w Berlinie aresztowany został Hugo Stinnes jun.

Poczynił on niezwykle ciekawe rewelacje, obciążające niemieckie ministerstwo. Jak okazało się z zeznań, ministerstwo skarbu tolerowało różnego rodzaju machinacje oszukańcze i cały szereg osób wysoko postawionych otrzymało tylko lekkie kary za nadużycia.

Zupełnie bezkarnie takie same manipulacje, jakie są obecnie zarzucane Stinnesowi i to na poważną sumę kilku miljonów marek uchodziły francuskiemu posłowi socjalistycznemu Calmonowi, a to dzięki interwencji kół rządowych i przywódców socjalistów niemieckich. Tenże Calmon proponował jeszcze bardzo niedawno Stinnesowi, że umorzy jego sprawę za cenę pół miliona marek. Stinnes jednakże przeświadczony o swojej niewinności, propozycję tę odrzucił.

Wojna wyborcza ogarnęła całe Stany Zjednoczone.

Wyborcy przerzucają się z jednej partji do drugiej. — Zwolennicy i przeciwnicy prohibicji. — Na kogo padną głosy obywateli naturalizowanych ?

Nowy Jork, 3 września (radio). Walka wyborcza w Stanach Zjednoczonych rozgrzała na dobre. Na każdym kroku widzi i słyszy się hasła: „Głosuj na Hoovera” — „Głosuj na Smitha!”

Który z tych dwu kandydatów zamieszka w Białym Domu w Waszyngtonie, trudno na razie przewidzieć.

Na czele jednej jak i drugiej partji stanęły wielkie potęgi finansowe. M. i. biorą w wojnie wyborczej udział dwie największe na świecie firmy samochodowe: Ford, agitujący za Hooverem i General Motors, popierający kandydaturę Smitha.

Wyborców amerykańskich cechuje niezwykła samodzielność poglądów. Nie krępują się swoją przynależnością partyjną, lecz idą za głosem dobrze czy fałszywie odczutego obowiązku.

Wiadomo, że Smith występuje za zniesieniem prohibicji, Hoover natomiast głosi nawet jej obstrzenie. Pod temi hasłami też toczy się kampanja wyborcza i z tego powodu trwają liczne przechodzenia z jednego obozu partyjnego do drugiego.

Podczas, gdy pastory baptystów w południowych Stanach, które były zawsze niezdobytą ostoją stronnictwa demokratycznego, agitują przeciw Smithowi, do obozu tegoż przeszedł w ostatnich czasach Clarence Darrow, najwybitniejszy w Ameryce adwokat kryminalny, socjalista teoretyk, dalej senator republikański Clapp ze Stanu Minesoty oraz Dupont wojownik trustu prochuwego Dupont de Nemours.

Przeciwnicy prohibicji występują ze staty-

styki wykazując, ile to szkody przyczynia utrzymanie prohibicji Stanom Zjednoczonym. B. podprokurat generalny John Crim oblicza n. u., że utrzymanie prohibicji kosztuje Amerykę dziennie 25 milionów dolarów.

Niemniej ciekawie przedstawia się obliczenie, ile pieniędzy wydaje się w Ameryce na gwałcenia ustawy prohibicyjnej. Tak pewien prokurator obliczył, że w samym Nowym Jorku istnieje 15000 tajemnych szynków, że opłacają one rocznie 10 milj. dolarów łapówki urzędnikom prohibicyjnym. Suma ta nie obejmuje wcale olbrzymich łapówek, płaconych przez przemysłowców i przez wytworców.

Ogółem podobno utrzymanie prohibicji kosztuje Stany Zjednoczone blisko dwa miljardy dolarów rocznie.

Takiemi oto argumentami zyskują sobie zwolenników agitatorzy Smitha.

Głosy obywateli naturalizowanych t. zw. nie rdzennych Amerykanów a takich co do Ameryki przywędrowali nie padną solidarnie, lecz podzielią się pomiędzy republikanów i demokratów. Co do polskich głosów, to niewątpliwie większość pójdzie za Smithem. Taksamo całkowicie za Smithem głosować będą Francuzi, Niemcy, Irlandczycy i w znacznej części Włosi. Zatem większość obcych głosów padnie na Smitha.

Na wyniki wyborów amerykańskich czeka cały świat a przedewszystkiem Europa. Od osoby Prezydenta bowiem zależy stosunek Ameryki względem Europy.

Niemcy wołają na alarm.

Boją się wzrostu powagi polskiej.

Wychodząca w Berlinie „Deutsche Tageszeitung“ zamieściła obszerny artykuł p. t. „Genewa i kwestje wschodnie“. Autor uderza na alarm z powodu nowych, coraz bardziej wzrastających niebezpieczeństw, zagrażających niemieckiej polityce wschodniej.

„Deutsche Tages-Zeitung“ uważa za pierwszy powód do obaw co do losów niemieckiej polityki wschodniej fakt, że w najbliższym czasie będzie socjalistyczny kanclerz Müller, który mniej, niż każdy inny polityk niemiecki uwzględniac będzie interesy żywotne niemieckich terytoriów wschodnich.

Drugim źródłem niebezpieczeństwa jest wzrastające zainteresowanie się Polską ze strony mocarstw zachodnich, mających decydujący głos w Genewie. Dotychczas bowiem polityka polska posiadała tylko poparcie francuskie, obecnie Niemcy muszą liczyć z tem, że Anglja również udzieli tego poparcia polskiemu stanowisku, a przynajmniej okaże desinteressement w sprawie projektowanego przez Polskę Lokarna Wschodniego.

Dalej Czesi, którzy dotychczas nie zdradzali żadnego zainteresowania sprawą Lokarna wschodniego, obecnie zaczęli się tą sprawą interesować wobec demonstracji anchlussowych.

Wreszcie Amerykanie, którzy usadawiają się obecnie na polskim G. Śląsku i zawierają z Warszawą umowy bardzo szkodliwe dla Niemiec, interesują się również Polską coraz bardziej, inwestując coraz większe kapitały w Polsce.

W ten sposób liczba czynników zainteresowanych kwestją Lokarna wschodniego wzrasta. Zagadnienie to zaczyna się stawać kwestją decydującą dla przyszłości niemieckiej.

Znowu przy robocie.

Po przeprowadzeniu ogólnego remontu łamacza lodów „Krasin“ opuścił w nocy z dnia 27 na 28 sierpnia port Bergen, udając się na dalsze poszukiwania rebitków polarnych. „Krasin“ ma na pokładzie znaczne zapasy węgla i artykułów spożywczych, dzięki czemu będzie w stanie przez dłuższy czas pozostawać na otwartem morzu. Przed odjazdem miejscowa ludność i przedstawiciele władz zgotowali załodze „Krasina“ gorące owoce. Łamacz lodów wyruszył w kierunku Szpicbergu.

Tragiczna podróż poślubna.

Mąż popełnił samobójstwo z żalu za utraconą żoną.

Do Rio de Janeiro w Brazylii przybył parowiec francuski „Partja“, na którym rozegrała się niezwykła tragedia.

Na „Partji“ płynął z Havru do Rio 26-letni syn znanego miljonera, brazylijskiego „króla gumowego“, Filip Alajnez, ze swą młodą żoną, szwedką, poznaną przez niego i poślubioną podczas pobytu w Europie.

Gdy parowiec był na pełnym morzu, młoda kobieta zmarła nagle. Rozpacz Alajneza była tak straszna że, korzystając z chwili nieuwagi otoczenia, skoczył w fale oceanu. Pomimo natychmiastowego opuszczenia szalupy ratunkowej, nie udało się ocalić nieszczęśliwego, który padł ofiarą stada rekinów. Zwłoki jego małżonki przewieziono do Rio de Janeiro.

Tragiczna śmierć francuskiego ministra.

Francuski minister Handlu i Przemysłu Bokanowski udał się w sobotę do wiejskiej siedziby Poincarego w Lotaryngji na posiedzenie rady ministrów. W niedzielę o godz. 9,15 przed poł. wracał do Paryża.

W czasie drogi postanowił skrócić z drogi i udać się do Clermond Ferrand na pokazy lotnicze. W tym celu wsiadł do samolotu. Zaledwie aparat unosił się nad ziemią buchnęły płomień z zbiornika benzyny i samolot runął na ziemię.

Wszyscy pasażerowie zostali spaleni w ciągu kilku minut. Ciało Bokanowskiego rozpoznano po platynowym zegarku.

Z rana koło godz. 6-tej w poniedziałek przewieziono trupa do Paryża. Rząd francuski otrzymał wyrazy ubolewania całego świata. Także Polska wyraziła swe odczucie.

Czy Niemcy odzyskają Nadrenję?

Sprawa przedstawia się dla nich pomyślnie.

Gazety polskie rozpisują się niejednokrotnie jakoby Niemcy poniosły klęskę w sprawie zabieganej przez nich przedwcześnie ewakuacji Nadrenji. Wnioski te naszym zdaniem są zbyt przedwcześnie. Należy raczej przyznać, iż Niemcy osiągnęły w tej kwestji poważny sukces.

Rozmowy paryskie między Stresemannem a Poincarem i Briandem zakończyły się dla Stresemanna właściwie pomyślnie. Przedstawiciele Francji kładli nacisk na to, że zgodzą się na wcześniejsze opróżnienie Nadrenji, o ile Niemcy wywiążą się skrupulatnie ze swoich zobowiązań odszkodowawczych. Czyli innymi słowy wszelkie zagadnienia polityczne zostały na bok odsunięte.

A Niemcy na tej podstawie mogą o wiele łatwiej zaproponować jakąś ugode. Rozmowy paryskie nie przygotowały grunt do omówienia przedterminowego oddania Niemcom Nadrenji, jakie odbędzie się w Genewie.

Rozumieją to dobrze gazety niemieckie. Stąd też dobra poinformowana „Frankfurter Zeitung“ powiada, że „można twierdzić z całą pewnością, że zamiar rządu niemieckiego postawienia sprawy ewakuacji w Genewie, nie napotkał na przeszkodę, że więc drzwi są otwarte“. To samo pismo powiada dalej: „rozmowy paryskie przygotowały grunt dla akcji genewskiej i poprawiły sytuację w porównaniu z tem co było przed wizytą w Paryżu“.

A więc w Genewie będzie mowa o przedterminowej ewakuacji Nadrenji i to w warunkach dla Niemiec pomyślnych. Delegacja polska na Zgromadzeniu Ligi ma więc przed sobą zadanie bardzo odpowiedzialne i trudne. Pamiętać zaś trzeba o tem, że ustąpienie wojsk sprzymierzonych z Nadrenji będzie początkiem dalszej akcji niemieckiej w dwóch ważnych dla polityki polskiej sprawach: Będą parli do połączenia się Austrii z Niemcami, a dalej będą domagali się zwrócenia im korytarza pomorskiego.

Zatem nie tylko politycy polscy ale także całe społeczeństwo polskie winni się mieć na czujności.

Zydzień Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej.

We wtorek, dnia 4. września br. o godz. 19-tej odbędzie się w ogrodzie „Hotelu Dworskiego” **Koncert i Dancing** na rzecz Tygodnia Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej.

Loterja Fantowa i inne niespodzianki. W razie niepogody odbędzie się wieczorek w następnym dniu pogodnym. 1850

O życzliwe poparcie i współudział uprasza w imieniu Powiatowego Komitetu L. O. P. P.

Przewodniczący Starosta Powiatowy
(-) We ss.

Baczność! **najtańszy krawiec z okolicy** wykonuje

ubrania, mundury, płaszcze od zł. 20, kostjumy damskie zł. 18 według kroju angielski.

Brichesy 10 zł. Dziwoki,
ul. Pietruszkowa 24
Chojnice. 1851

Zboże

przyjmują na składnicę bez potrącenia i z zabezpieczeniem ogniem bezpłatnie do 1. lutego 1929 r. 1849

Ogorzellńskie Młyny z. o. p. Chojnice

Ogłaszajcie w Dzienniku Pomorskim.

KINO NOWOSCI

We wtorek i środe 4 i 5 bm. o godz. 8-15 Szlagier! Szlagier!

Gniazdo miłostek

Arcy-wspaniały film w 10 akt. pełen komicznych scen ilustrujących awantury miłosne oficerów kawalerji Wiedeńskiej. W rolach głównych, pełen temperamentu **Harry Liedtke, Gritta Ley i Livio Pavanelli** Rzec dzieje się w Wiedniu oraz w małym miasteczku garnizonowym Kutlic, zwanem „Małżeńskim gniazdem”.

Ceny zwykłe! Koncert wzmocniony! Jazz band. Od czwartku: 1854

Kochanka z Harry Liedtkem.

Zakład blacharski i instalacyjny Antoniego Ciesiótki

znajduje się teraz przy Placu Plastowskim Nr. 10. 1827 (Dom p. Gontscha.)

Dziewczyny

do 2 dzieci i małego gospodarstwa poszukuje się zaraz 1855

Anna Dombrowska
Chojnice, Szewska 6 I.

Mieszkanie

Pokój, kuchnia z mebl. sprzedam 1842 Zgł. pod T. W 500 do eksp. Dz. Pom.

Młockarka pług 2 sil. wóz roboczy, wóz kryty, na sprzedaż albo na zmianę na wóz wyjazdowy. **Klunder** Młyńska 20. 1846

Przetarg przymusowy

Dnia 5. września br. o godz. 17.30 sprzedam na podwórzu spec. Nowackiego najwięcej dającemu za gotówkę:

70 but. wina.

Rogowski
Kom. sąd. Chojnice 1858

Przetarg przymusowy

Dnia 5. września br. o godz. 17-tej sprzedam na podwórzu spedytora Nowackiego najwięcej dającemu za gotówkę:

1 fortepian.

Rogowski
Kom. sąd. Chojnice 1857

Poszukuje się zaraz

2 uczeń

z dobrych rąk wychowawczych dla mego składu żelaza i tow. budowlan. Kolonjalka i restauracja

Paweł Felski

Brusy. 1838
Potrzebny zaraz starszy, uczelwy 1834

Uczeń

syn uczciwych rodziców może się zgłosić zaraz lub później. 1852

Piekarnia i cukiernia

Kilian Troka
Dworcowa 27.

Oddam zaraz wszelkie towary budowlane jak:

wapno, cement, dost. smoła, papy dachowe w 6 gatunkach, lepnik, farby, oleje, gwoździe, wszelkie żelastwo itd. niżej cen konkurencyjnych.

Kalniń i Tomaszówka

na składzie 1839
Felski, Brusy.

Pomidory

funt 1 zł.

poleca **K. Błaszczyk.**

Dobra dojna koza

na sprzedaż. 1843
ul. Człuchowska 12 podwórze

Pokój umeblowany

zaraz do wynajęcia. 1859
Człuchowska 25 II.

W środe 5. bm. o godz. 8.30 odbędzie się w rzeźni sprzedaż

wieprzowiny.

Tylko do 5. września br.

Tylko do 5. września br.

W okresie sprzedaży posezonowej sprzedaje

materjały - bawełniane

znane dobre gatunki po niebywale niskich cenach.

Materjał bleiża, grubszy towar	mtr.	1.16
" " lepszy	mtr.	1.25
" " cienki dobry towar	mtr.	1.50
Płótno ludowe ca 80 cm. szer.	mtr.	1.65
Madapolam " " "	mtr.	1.90
" " cienki na koszule	mtr.	2.20
Pościeradły 140 cm. szer.	mtr.	2.95
Prześcieradły 140 cm. szer.	mtr.	2.95
Materjał biel. niebieski 1.35 sz.	mtr.	2.95
Surówka na prześcieradła cieżki towar	mtr.	2.60
Surówka w pasy na koszule	mtr.	1.20
Chodniki	mtr.	1.90
" " lepsze	mtr.	2.75
" " linooleum	mtr.	5.25
" " Balatum	mtr.	6.30

Ręczniki kuchenne	mtr.	0.95
" " lepsze	mtr.	1.25
" z czerwonym brzegiem	mtr.	1.25
" " "	mtr.	1.65
" " płótno adamaszk.	mtr.	2.70
Barchan koszulowy w brątki	mtr.	1.35
" " kleprowany	mtr.	1.95
Cydhenny kolor.	mtr.	1.25
Pościeradły różowy 80 cm. sz.	mtr.	2.75
" " czerwony nie przep. pierza	mtr.	4.20
" " w pasy	mtr.	2.95
Firany	mtr.	1.25
" " "	mtr.	1.50
Krepa na meble	mtr.	2.95
Gobelinowy ca 130 cm. szer.	mtr.	4.50

Fartuchowy dobry gatunek	mtr.	1.60
" " druk.	mtr.	1.35
" " ca 120 cm. szer.	mtr.	2.25
" " ca 110 cm. szer.	mtr.	2.70
" " ca 110 cm. szer. i cieżki towar	mtr.	2.95
Satyna fartuch. pstra	mtr.	1.75
" " lepsza	mtr.	2.95
Nesel fart. modn. druk.	mtr.	1.95
" " 110 cm. szer.	mtr.	2.95
Materjał bawełn. na sukienki	mtr.	1.35
" " " "	mtr.	2.60
Koblerzec linooleum 165/200		30.50
" " 165/250		37.75
" " 165/300		42.75
" " Boudé 200/300		76.-

Dobre ciężkie koce ca 135/280 po cenie 11.75.

10% rabatu Na wszelkie inne towary jak dotychczas **10% rabatu**

Polecam łask. uwadze moje okna wystawne, Polecam łask. uwadze moje okna wystawne.

Juliusz Schreiber - Chojnice

Telefon 48.

Rynek 17.

Telefon 48.

